

VAN

Annemieke van Leuven

Welke boeken lezen advocaten eigenlijk buiten de juridische literatuur, als ze dan nog lezen? Zien ze graag opera, bezoeken ze bioscopen, concerten, galleries? Gaan ze naar toneel? En wat betekent die cultuur voor hen en, misschien, voor hun werk? Waarom zingt Annemieke van Leuven (55, advocate in Amsterdam; familierecht; ongehuwd) in haar koor het liefst Mozart?

Jan Pieter Nepveu
journalist

Foto: Jessica Hooghiemstra

MOZART

W.A. Mozart (1756-1791) geldt als muzikaal genie, de 'hemelse meester' – na Bach – tegenover de veel 'aardse' Beethoven. Hij verbond gevoel met komische kracht, bracht Italiaanse melodieën in de Duitse ernst en werd zo de schepper der Duitse komische opera. (zegt de Winkler Prins)

Het is geen advocatenkoor maar ik ben wel dol op juristen. Ze zijn gedisciplineerd, doen hun huiswerk, verschijnen en performen

‘Een optreden is net als een rechtszitting meer dan de som der delen’

“ Ik heb een eigen kantoor aan de Keizersgracht en ben alleen bereikbaar tussen twaalf en vier. Voor mijn audit maakte ik me daar zorgen over maar de auditor vond het redelijke tijden. Voordeel van alleen werken is dat ik mijn zangoefeningen kan doen tijdens kantooruren. Want hoe collega's zouden reageren als ik tijdens de lunch mijn partij zou instuderen, weet ik niet!

Ik ben een culturele veelvraat: muziek beluisteren, schilderijen kijken, mode (daar heb ik ooit nog een opleiding voor gevolgd), architectuur, koken en tuinieren. Dat leidde tot versnippering en daarom wilde ik me eerst gaan toeleggen op schilderen. Dat deed ik in mijn jeugd. Maar daar moet je een overall voor aantrekken en je kunt niet op kantoor even een schildersezels neerzetten want dan ruikt het meteen naar olieverf.

Toen heb ik met een paar mensen een koor opgericht: het Klein Keizerskoor. We dachten: als we nou vier sopranen, vier alten, vier tenoren, vier bassen, een pianist en een dirigent bij elkaar zoeken, dan zijn we er. Een klein, gespecialiseerd koortje, dat moet kunnen. Voordeel van zingen is dat je altijd je instrument bij je hebt. Je moet wel zangles nemen, maar dat is voor alles goed. Je leert je stem goed te gebruiken. Dat is voor een advocaat zeer nuttig, omdat je als advocaat ook veel je stem gebruikt.

Het Klein Keizerskoor is geen advocatenkoor – er zitten ook kunstenaars in – maar ik ben wel dol op juristen. Ze zijn gedisciplineerd, doen hun huiswerk, verschijnen en performen.

Een optreden is net als een rechtszitting meer dan de som der delen. De dirigent laat de stemgroepen met elkaar klinken en zo ontstaat een mooie, eigen klank. In de rechtszaal gaat dat net zo. Een goede zitting is meer dan het weergeven van twee kanten door de advocaten en het oordeel daarover door de rechter. Het is, als het goed gaat, een samenspel van juristen waar meer uit komt dan één plus één is twee.

Ik heb een algemene smaak: Monet is mijn favoriete schilder en Mozart mijn favoriete componist. Van andere componisten kan ik onrustig worden of melancholiek. Mozart maakt me altijd vrolijk. Zijn muziek is zo zuiver en melodieus. Toch is ook Mozart niet ongecompliceerd. Zijn muziek lijkt eenvoudig maar is – zoals bekend – moeilijk om meer-

stemmig te zingen. Dat komt doordat hij echt geniaal was. Hij laat de stemmen door elkaar heen spelen en tegen elkaar in klinken. Probeer dat maar eens mooi zuiver uit te voeren.

Mijn favoriet is *Più non si trovano* (Mozart K.V. 549). Iedereen die in een koor zingt, kent het. Het is een schattig Italiaans liedje, dat vraagt waar je tussen duizenden geliefden twee schone zielen vindt, die elkaar liefhebben en nog op de ouderwetse manier spreken van trouw. En dit op een melodie, die als die mooi wordt uitgevoerd, beeldschoon klinkt. ”

reacties & brieven

De redactie behoudt zich het recht voor reacties en brieven in te korten.

PERSCONTACTEN IN CIVIELE ZAKEN

Prof. mr. F.A.W. Bannier (*Advocatenblad* 2004-8, p. 390-393) commentarieert uitspraken van de Raad van Discipline in Den Haag en in hoger beroep van het Hof van Discipline. Het zijn uitspraken op een klacht over het perscontact door een advocaat over een zaak van zijn cliënt. Aan de hand van Gedragsregel 10 beoordeelt de Raad van Discipline de klacht; het Hof van Discipline doet dat niet expliciet, maar aangenomen mag worden dat de uitspraak van het Hof ook in het licht van deze gedragsregel gelezen moet worden, aldus de auteur. Het lijkt mij dat voorbij gegaan is aan art. 6 lid 2 van de Verordening op de Publiciteit. Daarin is immers bepaald, dat het de advocaat niet toegestaan is, publiciteit te bedrijven, ‘behoudens voorafgaande toestemming van de cliënt’. Overtreding van deze verbodsbepaling levert schending op van de tweede deelnorm van artikel 46 Advocatenwet; in dat geval is er weinig tot geen beoordelingsruimte voor de tuchtrechter en staat klachtwaardig handelen in beginsel vast.

Dit ‘absolute verbod’ onderschrijf ik in zijn volle omvang. Anders dan de auteur meen ik dat het onder alle omstandigheden aan de cliënt is – en niet diens advocaat – om te kiezen voor publiciteit rondom zijn zaak of zichzelf.

Ook correctief ingrijpen door een advocaat dient alleen maar plaats te vinden indien de cliënt daarin ook bewilligt; als die bijvoorbeeld genoeg heeft van alle publiciteit, dan mag het niet zo zijn dat zijn advocaat niettemin publieke aandacht vraagt en verkrijgt voor de zaak. Evenmin mag dat als het gaat om feiten die al openbaar geworden zijn; zolang de cliënt dat niet wil, om hem moverende redenen, dient de advocaat geen publiciteit te bedrijven rondom (de zaak van) de cliënt.

Het toestemmingsvereiste is wat mij betreft dus een goede zaak. (M.L.F.J. Schyns, *advocaat te Utrecht*)